

Pfv.II.20.974/2010/16.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a felperesnek az alperes ellen gyermekelhelyezés megváltoztatása iránt a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróságon 6.P.XVIII.21.252/2007. számon indított és a Fővárosi Bíróság 50.Pf.639.337/2009/5. számú ítéletével befejezett perében az említett számú jogerős határozat ellen a felperes részéről 46. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. március 22. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

I n d o k o l á s

A peres felek házasságát a bíróság 2004. október 1-jén jogerős ítéletével felbontotta. Az eljárás során a felek jogerős bírói egyezsége kötöttek, melynek értelmében az 1989. július 25-én született - ma már nagykorú - D. és az 1998. április 26-án született Á. utónevű gyermekeik a jelen per felperesénél nyertek elhelyezést. A szülők megállapodtak a közös szülői felügyeleti jog gyakorlásában is.

Az elhelyezésről történt egyezség megkötése óta az alperes zavartalan, széles körű kapcsolattartást biztosít a felperes számára. A két gyermek a jelentős korkülönbség ellenére szorosan kötődik egymáshoz. Noha a D. utónevű gyermek 2007. július 25-én nagykorúvá vált és az édesapjával szorosabb a kapcsolata, a 18. életévének betöltése után is az anyjánál maradt, azért, hogy testvérével, Á.nal lehessen. Csak 2009. május 1-jén költözött át a felpereshez, 2009. októbere óta pedig B.ben folytat felsőfokú tanulmányokat.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság a korábbi elhelyezést megváltoztatva az Á. utónevű gyermeket nála helyezze el. A tartási kötelezettségének megszüntetését és az alperes tartásdíj fizetésére történő kötelezését is kérte.

Arra hivatkozott, hogy a gyermekelhelyezés óta a gyermekeknél viselkedési, tanulási problémák jelentkeztek, ami az alperes nevelési készségével, annak hiányosságával magyarázható. Az anyának folyamatos konfliktusai vannak a fiúkkal. A gyermekek mélyen kötődnek egymáshoz és az apjukhoz, vele szeretnének élni. Amikor a

felperesnél tartózkodnak, nincs viselkedési, tanulási probléma. A felperes szerint a gyermekek érdekében feltétlenül szükséges lenne nevelésük átvételére, az apai minta biztosítására, amit a felperes szívesen vállal.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint az Á. utónevű gyermek elhelyezése óta a felek körülményeiben nem következett be olyan változás, ami az elhelyezés megváltoztatását indokoltá tenné. A felperes folyamatosan megfelelő otthont, illetve körülményeket biztosít gyermekei számára. Az együttélés folyamatában természetesen előfordulnak apróbb konfliktusok, de nem olyan súlyúak és jelentőségűek, amelyek komolyan felvethetnék a gyermekelhelyezés megváltoztatásának szükségességét. Á. nem vitásan erősen kötődik az apjához, akinek a felperes a kapcsolattartást zavartalanul biztosítja.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az 1998. április 26-án született Á. utónevű gyermek elhelyezését megváltoztatva őt a felperesi apánál helyezte el. Kötelezte az alperest, hogy a gyermeket 15 napon belül ingóságaival együtt a felperesnek adja ki. A felperes tartásdíj fizetési kötelezettségét megszüntette. Kötelezte ugyanakkor az alperest, hogy fizessen meg a D. és az Á. utónevű gyermekek tartására az ítélet jogerőre emelkedésétől kezdődően havonta 15.000-15.000 forint gyermektartásdíjat. Szabályozta az alperes és Á. közötti kapcsolattartást is.

A perben az elsőfokú bíróság pszichológus szakértőt rendelt ki, aki megállapította, hogy mindkét szülő alkalmas a gyermeknevelésre, de a felperesi apa nevelői képességei jobbak. A testvérek érzelmi kapcsolata kölcsönösen szoros, Á. esetleges elválasztása a bátyjától kedvezőtlenül befolyásolná állapotát. Á. mindkét szülőjéhez ragaszkodik, de tudatosan az apját választja.

Az elsőfokú bíróság a szakvéleményben foglaltakra tekintettel, figyelemmel az Á. utónevű gyermek testvéréhez és az apjához való érzelmi kötődésére döntött a gyermekelhelyezés megváltoztatásáról, annak ismeretében, hogy a határozathozatal időszakában a D. utónevű idősebb testvér már a felperesnél élt.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. A felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy az Á. utónevű gyermeket 2010. január 31-ig adja ki az alperesnek, személyes ingóságaival együtt.

A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a perben feltárt tényeket helytelenül mérlegelte, döntését lényegében a pszichológus szakértő azon megállapítására alapozta, hogy a szülők közül a felperes rendelkezik a nevelés szempontjából némileg előnyösebb tulajdonságokkal, döntésének másik lényegi szempontja pedig a

testvérek erős érzelmi kötődése volt.

Nem értékelte ugyanakkor megfelelően, hogy a perbeli gyermek a szülők által választott anyai környezetben nevelkedett folyamatosan és az anyjától megfelelő fizikai gondozásban és szellemi fejlesztésben részesült. Anyai gondozásban kezdte meg iskolai tanulmányait, mellyel kapcsolatban az alperestől minden tőle elvárható segítséget, együttműködést megkapott, ahogyan azt a per során beszerzett pedagógusi vélemények is alátámasztják. Tény, hogy az anya és a gyermekek között felmerültek a mindennapok során feszültségek és viták, ezek azonban nem voltak kirívóak.

A pszichológus szakértő véleménye, de az egyéb peradatok, így a pedagógusi vélemény szerint is a gyermek erős érzelmi kötődése mindkét szülőjéhez megtartott, nem állapítható meg részéről határozott elvágyódás az apához. Á. valóban erősen ragaszkodik érzelmileg a bátyjához is, közöttük azonban igen jelentős a korkülönbség és Ádám 2009. ősze óta egyébként is A.ban folytat felsőfokú tanulmányokat.

A bizonyítási eljárás anyagát értékelve ezért a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az elhelyezésre vonatkozó jogerős bírói egyezség óta a felek, illetve a kiskorú gyermek körülményeiben nem történt olyan lényeges változás, ami a perbeli gyermek eddigi elhelyezésének megváltoztatását indokoltta tenné, ezért az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a felperes keresetének elutasításával a gyermek alperes részére való átadásáról rendelkezett, figyelemmel arra, hogy a felperes a gyermeket 2009. szeptembere óta egyoldalú döntésével magánál tartotta.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan pedig a jogerős határozat hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértést követett el, amikor az elsőfokú bíróság felperesi keresetnek helytadó ítéletét megváltoztatta. A másodfokú bíróság tényállás- és okiratellenes módon jutott arra a következtetésre, hogy a gyermekelhelyezésre vonatkozó egyezség megkötése óta a körülményekben nem történt lényeges változás. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a két gyermek nevelése során súlyos és gyakorlatilag folyamatos konfliktus alakult ki az alperes és a két gyermek között. Ezt a perben elrendelt pszichológus szakértői vizsgálat is alátámasztotta. A konfliktusok hatására D. után az Á. utónevű gyermek is a felpereshez költözött, saját akaratából és D. A.ba költözését követően is a felperesnél akar maradni.

A felperes szerint mindez alátámasztja, hogy a körülményekben lényeges változás következett be, ami az elhelyezés megváltoztatását indokoltta teszi, figyelemmel arra is, hogy a felperes jobb anyagi körülményeket tud biztosítani az egymáshoz szorosan kötődő gyermekeinek. Amióta a felperesnél élnek a fiúk, ő gondoskodik róluk, kapcsolatuk az alperessel némileg normalizálódott, a konfliktusok csökkentek.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult. Álláspontja szerint a jogerős ítélet megfelel a Csjt. 72/A. § (2) bekezdésében foglaltaknak. A másodfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott, amikor az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a felperes keresetét elutasítva a perbeli gyermek alperes részére történő kiadásáról határozott. A felperes azonban a jogerős ítéletben foglaltak ellenére a mai napig nem tett eleget a gyermek átadására vonatkozó kötelezettségének.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Csjt. 72/A. § (2) bekezdése szerint a gyermek elhelyezésének megváltoztatását abban az esetben lehet kérni, ha azok a körülmények, amelyekre a bíróság a döntését alapította, utóbb lényeges megváltoztak és ennek következtében az elhelyezés megváltoztatása a gyermek érdekében áll. A Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelve ezzel összefüggésben rögzíti, hogy e törvényi rendelkezés alkalmazásánál a körülmények lényeges megváltoztatását a gyermek érdeke szempontjából kell vizsgálni. A gyermek érdeke főszabályként az, hogy megszokott környezetében, az őt szeretettel körülvéő személy gondozásában nevelkedjen. A gyermeknek biztonságérzetet nyújt a megfelelő környezet állandósága.

Jelen esetben az Á. utónevű gyermek (és testvére) elhelyezéséről a felek egyező akarattal, közösen döntöttek, a gyermekei érdekét felelősen mérlegelő felperes akkor még maga is úgy ítélte meg, hogy az alperesnél lehet megfelelőbb a gyermekek jövőbeni testi, szellemi, erkölcsi fejlődése. A peradatokból megállapíthatóan az alperes az Á. utónevű gyerekekről a gyermekelhelyezés óta megfelelően gondoskodik, a gyermek és az édesanyja kötődése szoros. Kétségtelen, hogy az utóbbi időszakban voltak konfliktusok, viták az alperes és a gyermekei, különösen a nagyobb, D. utónevű gyermek között a mindennapok során, ezek azonban – ahogyan arra a másodfokú bíróság helyesen rámutatott – nem haladták meg a más szülő-gyermek kapcsolatban is előforduló nevelési, fegyelmezési problémákat.

Tény, hogy a felek gyermekei szorosan kötődnek egymáshoz. Az a körülmény azonban, hogy D. az apjához költözött, nem eredményezheti automatikusan, hogy Á-t is ott kell elhelyezni, különös tekintettel arra, hogy az idősebb testvér jelenleg külföldön folytat tanulmányokat.

A perben beszerzett pszichológus szakértői vélemény mindkét szülőt alkalmasnak találta a gyermeknevelésre. Az, hogy a szakértői vélemény értelmében a felperes némileg kedvezőbb nevelési készséggel rendelkezik, nem szolgálhat alapul a gyermekelhelyezés megváltoztatásához, a gyermek elhelyezésére vonatkozó alapperben billenthetette volna a mérleg nyelvét esetlegesen a felperes javára.

A gyermek elhelyezésének, illetve a gyermekelhelyezés megváltoztatásának alapvető szempontja a gyermek érdeke, melynek során értelemszerűen figyelemmel kell lenni a gyermek egyik vagy másik szülőhöz való kötődésére, azonban a perbeli gyermek még nincsen abban a korban, amikor a Csjt. 74. §-a szerint az elhelyezésére (elhelyezésének megváltoztatására) vonatkozó döntés csak egyetértésével lenne hozható, belátási képessége még nem olyan szintű, hogy teljes körűen fel tudja mérni a gyermekelhelyezés esetleges megváltoztatásának valamennyi következményét.

Helyesen döntött tehát a másodfokú bíróság, amikor megállapította, hogy a jelenlegi elhelyezés a gyermek fejlődését megfelelően biztosítja, ezért nem áll a kiskorú érdekében elhelyezésének megváltoztatása.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a másodfokú bíróság a peradatokkal összhangban álló, kellően megindokolt határozatot hozott, mely a jogszabályoknak megfelel, ezért azt a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, az eljárás során a személyesen eljár alperesnek költsége nem merült fel, ezért etekintetben a Legfelsőbb Bíróság a határozathozatalt mellőzte.

Budapest, 2011. március 22.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró.

A kiadmány hitelül: tisztviselő